

Bronnenkaart 2

De zorg voor de kinderen zichtbaar en duidelijk maken

HOE ZIEN OUDERS DE ZORG VOOR DE KINDEREN?

- Ouders willen graag dat de school goed zorgt voor de kinderen. Dit kan verschillende dingen betekenen. Om hierop in te spelen, moet je weten wat de ouders op je eigen school belangrijk vinden. Dit kan voor elke ouder anders zijn. In *Hoofdstuk 2 Breed verkennen* vind je tips om dat uit te vissen.

Veel ouders vinden een goede omgang tussen de kinderen zeer belangrijk. Ze appreciëren de inspanningen van de school wanneer hun kind geplaagd wordt.

Een aantal ouders vindt het positief dat de school moeite doet om ook allochtone kinderen aan te trekken.

Dingen organiseren waar de kinderen plezier aan beleven, behoort volgens veel ouders tot goed omgaan met de kinderen. Bedoeld worden hier uitstappen, schoolreisjes, feestjes, projecten,...²³

Ouders willen graag dat er rekening gehouden wordt met de situatie van de leerlingen. Een kind wiens vader is overleden, krijgt bijvoorbeeld de ruimte om daar meermaals over te vertellen, ook al wordt de les daardoor onderbroken.

- Over het algemeen willen ouders in de eerste plaats dat de school hun kind goed opvolgt. Ze willen graag weten hoe het gaat met hun kind. Daarbij willen ze zowel de positieve als de eerder negatieve evoluties horen.

Rapportbesprekingen worden door veel ouders geapprecieerd: ze zijn individueel en gaan voornamelijk over de opvolging van het eigen kind, zowel over de positieve als de negatieve ontwikkelingen. Sommige ouders willen graag meer van deze gesprekken gedurende het jaar. Ze mogen ook langer dan 10 minuten duren. Sommige scholen werken met individuele afspraken gespreid over verschillende avonden. Zo is er meer tijd voor elk gesprek en kan er ook al eens over andere dingen dan het rapport gepraat worden.

²³ Naar Veen, Annemiek en Van Erp, Marja (1995). *Stappen op weg naar onderwijsondersteuning, deel 1. Allochtone ouders in Rotterdam over de relatie tussen ouders en basisschool*. Amsterdam, SCO-Kohnstamm Instituut, Stedelijk bureau FAO Rotterdam.

Bovendien willen ouders die informatie op tijd krijgen. Ouders zeggen soms over de school: 'Pas wanneer er problemen zijn, komen ze of horen we iets over onze kinderen op school, en vaak is dan al te laat!'

Een moeder wordt schriftelijk medegedeeld dat haar kind een intelligentie-test moet doen. Ze reageert verontwaardigd. Volgens haar is er eerder een taalprobleem dan een intelligentieprobleem. Over deze taalproblemen had de school nooit met haar overlegd. Bovendien was er volgens haar geen extra aandacht besteed aan de Nederlandse taalontwikkeling van het kind.

Gelijkaardige verontwaardigde en teleurgestelde reacties komen van ouders die pas wanneer het 'te laat' is met een probleem geconfronteerd worden. Een kind moet een jaar overdoen of wordt doorverwezen naar een beroepsrichting, terwijl de ouders in de loop van het schooljaar steeds in de veronderstelling waren dat er niets aan de hand was.

Een bepaalde school probeert te anticiperen op mogelijke problemen. Ze start reeds in november met infoavonden voor de ouders van het zesde leerjaar. De ouders worden ingelicht over de verschillende studierichtingen in het secundair onderwijs. De informatie wordt verspreid over verschillende sessies, waarbij er telkens ruimte is voor overleg en discussie in kleine groepjes leerkrachten en ouders. Dit heeft voordelen voor de kwaliteit van de informatieverbreiding. Later op het schooljaar is er bovendien meer tijd voor overleg met individuele ouders. Dit komt zeker van pas wanneer voorstellen niet stroken met de ideeën van de ouders.²⁴

Smit e.a. (2001) bevelen scholen aan voldoende aandacht te besteden aan de communicatie met ouders van kinderen met problemen. Deze groep zit met de meeste vragen.

De grote meerderheid van de ouders zeggen geïnformeerd te zijn over wat er in de klas van het kind gebeurt. Iets meer dan de helft van de ouders geven aan één of meer vragen te hebben over de actuele gang van zaken in de klas van hun kind. Deze vragen gaan over wat leerlingen leren, de sfeer in de klas en de groepsamenstelling. Vooral ouders van kinderen met problemen hebben vragen. ... Ouders van kinderen die soms problemen hebben op school, zeggen dat ze meer aandacht van de leraren voor hun wensen willen. Ouders met kinderen die regelmatig problemen hebben, zouden willen dat leraren meer informatie verstrekken over de ontwikkeling van hun kinderen. Deze ouders zijn van oordeel dat de leraar te weinig aandacht besteedt aan de communicatie met ouders.²⁵

²⁴ Bovenstaande voorbeelden naar Veen, Annemiek en Van Erp, Marja (1995). *Stappen op weg naar onderwijsondersteuning, deel 1. Allochtone ouders in Rotterdam over de relatie tussen ouders en basisschool*. Amsterdam, SCO-Kohnstamm Instituut, Stedelijk bureau FAO Rotterdam.

²⁵ Naar Smit, Frederik (e.a.) (2001) *Ouderparticipatie, een nieuw missie-statement? Onderzoek naar het functioneren van de relatie ouders en basisschool*. Nijmegen, ITS.

DE ZORG VOOR DE KINDEREN ZICHTBAAR MAKEN

Om een uitnodigend klimaat te creëren, is het niet genoeg na te gaan wat ouders belangrijk vinden voor de kinderen. De school moet haar inspanningen ook zichtbaar en duidelijk maken. Ouders appreciëren de moeite die een school doet om hen informatie en uitleg te geven. Slaag je daar niet of onvoldoende in, dan kunnen de ouders je ook niet waarderen om wat je doet. Dit betekent niet dat je steeds die zorg moet verstrekken of tonen die de ouders wensen. Communiceer ook over wat de school zelf beschouwt als 'goede zorg en omgang met de kinderen'. Dit lijkt des te belangrijker wanneer meningen verschillen.

Een school werkt bij haar beginnende lezers heel sterk aan leesplezier. Dit is de eerste maanden nadelig voor het tempo waarmee de kinderen technisch leren lezen. Sommige ouders wensen dat hun kinderen reeds rond kerstmis korte tekstjes kunnen ontcijferen. De school praat hierover met de ouders. De kinderen zullen die dingen wel degelijk leren in eerste leerjaar, maar tegen het einde van het schooljaar. De school biedt de ouders die garantie voor de meerderheid van de leerlingen en motiveert haar optie.

OP VERSCHILLENDE MANIEREN

Er zijn verschillende manieren om je zorg voor de kinderen op verschillende terreinen zichtbaar te maken. Hou rekening met de diversiteit onder de ouders en combineer. Zo kan je meer ouders bereiken.

Een school legt bij elke ouder minimum één huisbezoek af per jaar, ongeacht of er problemen zijn met het kind. Deze huisbezoeken gebeuren meestal op afspraak. Bij sommige ouders kwamen deze bezoeken in het begin over als 'controle'. Nu kunnen de ouders deze bezoeken doorgaans erg waarderen.

Een kleuterschool biedt ouders van nieuwe kinderen de mogelijkheid om een weekje mee te draaien in de klas van hun kind. Zo kan het kind gemakkelijker wennen aan zijn nieuwe omgeving. Ook de ouder leert de gang van zaken in de klas kennen.

Een leerkracht hangt in de verschillende hoeken van haar klas foto's van leerlingen die aan het werk zijn. De kinderen tronen hun ouders trots mee naar de foto en vertellen wat ze aan het doen zijn. Zo krijgen de ouders een goed beeld van wat er in de klas gebeurt. Iedere maand maakt de leerkracht nieuwe foto's. Tijdens het hoekenwerk raken de kinderen geïnspireerd door wat ze hun klasgenoten op de foto's zien doen.²⁶

Een school merkte dat ouders wiens kinderen met de bus werden opgehaald vaak over het hoofd gezien werden. De school geeft nu maandelijks fotoboekjes van activiteiten met de kinderen mee. Er is een schoolkrantje annex nieuwsbrief in de maak met onder andere verjaardagskalender van leerlingen en leerkrachten, activiteitenkalender per klas,...

²⁶ Voorbeeld naar Schellekens, Els (2000). *Intercultureel leren in de klas. Aan de slag met verschillen*. JSW-boek 25. Baarn, Bekadidact.

Een school in het Brusselse start met de axenroos. Maandelijks wordt een nieuw dier voorgesteld. Dit gebeurt 's morgens terwijl de ouders op de speelplaats zijn. De leerkrachten spelen ook voor ouders herkenbare situaties met het nieuwe dier. Tijdens de moedergroepen komt men terug op deze voorstellingen.

Sommige scholen hangen tekeningen, gedichten, affiches van de kinderen op aan de ingang van de school, bij de plaatselijke middenstand of in het buurthuis. Ze kleden de school gezellig aan, nodigen ouders uit op tentoonstellingen, op slotpresentaties van projecten, schenken veel aandacht aan pesten en ruzies en betrekken daar de ouders bij.

Een school bezorgt de ouders bij het begin van elk schooljaar een schoolgids met informatie over de organisatie (wie geeft les in welke klas, waar en wanneer is wie te vinden,...), doelen, activiteiten en resultaten van de school.

Een school brengt haar ouders regelmatig op de hoogte van de ontwikkelingen op school, de algemene stand van zaken, activiteiten enzovoort door middel van korte snelle berichten via verschillende communicatiemiddelen (e-mail, fax, web-site, SMS,...)

DE ZORG VOOR DE KINDEREN IS DUIDELIJK

Informeer ouders in begrijpelijke termen. Probeer dat op verschillende manieren te doen.

Tijdens gesprekken met ouders wordt zoveel mogelijk gesproken in termen van concreet observeerbaar gedrag.

Scholen zorgen voor tolken, leerkrachten parafraseren tijdens gesprekken, gaan na of ouders de informatie/vraag begrepen hebben, voorzien meer tijd voor gesprekken met ouders die minder taalvaardig zijn of over minder achtergrondinformatie beschikken,...

Een school bekijkt haar uitgaande post (alle berichten die de school uitgaan). Wat voor soort berichten gaan er allemaal naar buiten? Zijn die berichten duidelijk voor iedereen? Is het logo herkenbaar en dekt het de lading? Hoe gaan we dat na? Is ons reglement consulteerbaar en begrijpelijk? Biedt onze website voldoende informatie? Wat vinden ouders daarvan?²⁷

Een bepaalde school stelt elk jaar een toegankelijk en leesbaar verslag op van haar activiteiten en legt dat ter inzage op een plaats waar de ouders regelmatig passeren.

De school gaat na of er naast de schriftelijke informatie voldoende gelegen-

²⁷ Voor meer gerichte vragen zie Joos, Annelies en Delrue, Kaat (2000) *Puur uit de buurt. een werkboek*. Universiteit Gent, Steunpunt Intercultureel Onderwijs.

heden zijn voor mondelinge toelichting, voor die ouders die via brieven, schoolkrantjes e.d. nauwelijks bereikt worden.

Andere manieren om de zorg van de school voor het welzijn en het leren van de kinderen duidelijk te maken zijn: (samen) zorgen voor het schoolgebouw, de aankleding en netheid van de speelplaats, een gezellige refter, tonen van de bestemming van gelden die de ouders storten,...

GA NA VOOR JE EIGEN SCHOOL:

- Zoek uit waar de ouders in je school zoal belang aan hechten voor de kinderen (zie *Hoofdstuk 2 Breed verkennen*).
- Bekijk hoe je ten aanzien van de leerlingen aan deze interesses tegemoet komt en wat je er eventueel aan kunt verbeteren.
- Bekijk wat je ouders meedeelt en wanneer. Praat je ook over de topics die de ouders belangrijk vinden voor de kinderen? Krijgt iedereen voldoende informatie over de ontwikkeling van het eigen kind, zowel positief als negatief? Komt die informatie op tijd? Hoe verloopt de communicatie met ouders van kinderen die wel eens problemen hebben? Analyseer telkens je sterke en zwakke punten. Bekijk welke verbeteringen je eventueel kunt aanbrengen.
- Wat beschouw je zelf als de sterke punten van je school? Ga na of je die ook regelmatig in de verf zet ten aanzien van de ouders.
- Zoek een aantal manieren om je zorg voor de kinderen zichtbaar te maken voor de ouders. Welke manieren kan je combineren op je school? Denk je dat je zorg voor de kinderen voor álle ouders zichtbaar is?
- Is je informatie voor iedereen duidelijk? Hoe kan je dit nagaan?